

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15032959	CEIP Plurilingüe Vicente Otero Valcárcel	Carral	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias Sociais	4º Pri.	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	13
7.1. Concreción dos elementos transversais	14
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	17

1. Introducción

Esta programación nace da necesidade de todo docente de planificar a súa práctica diaria. Sen embargo, non entendemos a programación como un documento pechado e no que non pode haber variacións, senón como un marco de referencia aberto e flexible no que o contexto e os intereses do alumnado marcarán o camiño a seguir.

A correcta atención a toda a diversidade (incluído o alumnado con neae e nee) fai que a organización de espazos, tempos e apoios (tamén o do profesorado especialista de PT e AL) sexa flexible e incida na inclusión: desdobres, pequenos grupos heteroxéneos, traballo cooperativo, aprendizaxe manipulativa, utilización de diferentes espazos. Así o establece a Orde do 8 de setembro no seu artigo 43 onde se especifica que “na organización e na xestión das aulas procurárase a participación de todo o alumnado, o acceso a recursos, a flexibilidade dos agrupamentos e todo o que favoreza a interacción, a convivencia e a aprendizaxe compartida”. A programación está pensada para tres grupos de nenos e nenas do 4º Nivel de EP (4ºA conta con 21 alumnos/as, 4ºB con 20 alumnos/as e 4ºC con 20 alumnos/as) e para elaborala tivemos en conta as características dos nenos-as de 9-10 anos, onde Piaget os sitúa na etapa das operacións concretas.

Cabe sinalar que cada grupo continúa coa mesma titora que o curso pasado agás os 4 alumn@s repetidores (3 xa estaban no centro o curso pasado e 1 é unha nova incorporación). Asemade, un total de 10 nenos e nenas reciben RE desde o curso pasado.

É importante destacar que o centro no que se vai desenvolver esta programación conta con varios proxectos que son tidos en conta á hora de elaborar dito documento: PLAMBE, Polo Creativo, E-Dixgal, entre outros.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede.	3		4	1-2-3-4-5				4
OBX2 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural, social e cultural.	1-2-3		2-4	1-2		4		
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, social e cultural, analizando a súa organización e propiedades e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o valor do patrimonio cultural, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, desde os puntos de vista social, económico, cultural, tecnolóxico e ambiental, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	
OBX5 - Observar, comprender e interpretar continuidades e cambios do medio natural, social e cultural, analizando relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión, para explicar e valorar as relacións entre diferentes elementos e acontecementos.	3		4		4	1-3	2	1
OBX6 - Recoñecer e valorar a diversidade e a igualdade de xénero, mostrando empatía e respecto por outras culturas e reflexionando sobre cuestións éticas, para contribuír ao benestar individual e colectivo dunha sociedade en continua transformación e ao logro dos valores de integración europea.		3			3	1-2-3		1
OBX7 - Participar na contorna e na vida social de forma eficaz e construtiva desde o respecto aos valores democráticos, os dereitos humanos e da infancia e os principios e valores da Constitución española e a Unión Europea, valorando a función do Estado e as súas institucións no mantemento da paz e seguridade integral cidadá, para xerar interaccións respectuosas e equitativas e promover a resolución pacífica e dialogada dos conflitos.	5				1	1-2-3		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	ORIENTÁMONOS	Na área de matemáticas traballaremos os diferentes tipos de rectas así como os tipos de ángulos, os movementos e transformacións (simetría e traslación) e as coordenadas no plano. Na área de lingua galega centraremos na búsqueda de información para realizar un produto final	20	20	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	ORIENTÁMONOS	relacionado co tema de sociais (o universo). En plástica traballaremos sobre as conmemoracións de centro e contidos puntuais de ciencias sociais e matemáticas. Usaremos as Tics para facer producións audiovisuais en relación coas conmemoracións do centro ou propostas de equipos docentes.	20	20	X		
2	RESPONSABILIZÁMONOS	Na área de sociais veremos os diferentes climas do noso país e analizaremos as consecuencias que teñen diferentes actividades que realiza o ser humano para o coidado do planeta. Na área de matemáticas seguiremos traballando o cálculo e iniciaremos ao alumnado no procedemento para a resolución de divisións de dúas cifras. Inicideremos na importancia das palabras clave para a resolución de problemas, enfocados estes a situacións que se poden dar na nosa vida diaria. Na área de lingua castelá traballaremos o texto expositivo da infografía incidindo na búsqueda de información e no uso das TIC. Na área de plástica realizaremos actividades relacionadas coas conmemoracións a raíz das propostas dos diferentes equipos.	20	20	X		
3	ACOLLEMOS	Na área de sociais traballaremos a poboación e os cambios que se producen. Na área de matemáticas traballaremos o azar e as gráficas partindo das gráficas de poboación que se traballan na área de Ciencias Sociais. Na área de lingua traballaremos aspectos gramáticos e de coñecemento da lingua sílabas, palabras, ditongos, hiatos e acentuación e centraremos na lectura e na comprensión e expresión oral. Na área de plástica centraremos na elaboración dos disfraces para o Entroido.	20	20		X	
4	ORGANIZÁMONOS	Na área de Sociais centraremos na organización política de Galicia, España e Europa. Na área de matemáticas traballaremos coas unidades de lonxitude e analizaremos o uso que facemos delas no noso día a día. En lingua castelá analizaremos algúns anuncios publicitarios con perspectiva de xénero e crearemos os nosos propios usando diferentes recursos literarios. Ademais compararemos as linguas traducindo e reflexionando sobre elas. Na área de plástica elaboraremos os carteis para conmemorar o Día da Muller así como as propostas que xurdan dos	20	20		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	ORGANIZÁMONOS	diferentes equipos	20	20		X	
5	TOD@S TEMOS UNHA HISTORIA QUE CONTAR	Na área de sociais centrarémonos na historia. Na área de matemáticas traballaremos as nocións temporais e abordaremos o paso do tempo no reloxo dixital e analóxico. Na área das linguas centrarémonos no uso da biblioteca e en avaliar en poñer en común toda a bagaxe literaria adquirida durante o curso dentro no PDI ¿Todos temos unha historia que contar?. Na área de plástica elaboraremos os produtos finais para o PDI	20	25			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	ORIENTÁMONOS	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través de metodoloxías da indagación e utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Coñecer e saber usar os puntos cardinais, a Terra e os seus movementos, crear mapas sinxelos, ubicarse en planos, orientarse con dispositivos e as súas alternativas. Identificar os tipos de mapas e a lo menos catro dos elementos que se identifican neles. Entender os movementos da Lúa.	PE	50
CA1.1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais, de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual e en equipo, reelaborando e creando contidos dixitais sinxelos.	Ser quen de usar procedementos de indagación adecuados ás necesidades da investigación (observación no tempo, identificación e clasificación, procura de patrones, creación de modelos, investigación a través de procura de información).	TI	50
CA1.3 - Buscar e seleccionar información, de diferentes fontes seguras e fiables utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural e adquirindo léxico científico básico.	Buscar e seleccionar información, con axuda, de diferentes fontes seguras e fiables utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural e adquirindo léxico científico básico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procedementos de indagación adecuados ás necesidades da investigación (observación no tempo, identificación e clasificación, procura de patróns, creación de modelos, investigación a través de procura de información, experimentos con control de variables...). - Técnicas para unha correcta exposición oral dos resultados da investigación, presentando os resultados en diferentes formatos. - Vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Relación dos elementos, movementos e dinámicas que ocorren no universo con determinados fenómenos físicos que lle afectan á Terra e repercuten na vida diaria e na contorna. - Mapas e planos en distintas escalas. Técnicas de orientación mediante a observación dos elementos do medio físico e outros medios de localización espacial.

UD	Título da UD	Duración
2	RESPONSABILIZÁMONOS	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas, demostrando curiosidade polo medio natural, social e cultural próximo.	Formular preguntas e realizar predicións razoadas, coa axuda, demostrando curiosidade polo medio natural, social e cultural próximo.	PE	90
CA2.2 - Identificar conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Identificar conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural analizando os diferentes climas con axuda.		
CA2.3 - Identificar problemas ecosociais, propoñer posibles solucións e poñer en práctica estilos de vida sustentable, recoñecendo comportamentos respectuosos de coidado, corresponsabilidade e protección da contorna e uso sustentable dos recursos naturais, e expresando os cambios positivos e negativos causados no medio pola acción humana.	Recoñecer características e propiedades dos elementos a traballar na área a través da indagación e uso de ferramentas e procesos pertinentes.		
CA1.4 - Realizar experimentos guiados utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura instrumentos e dispositivos, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Realizar experimentos guiados, empregando de forma segura instrumentos e dispositivos.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fomento da curiosidade, a iniciativa e a constancia na realización das diferentes investigacións. - Avances no pasado relacionados coa ciencia e a tecnoloxía que contribuíron a transformar a nosa sociedade mostrando modelos que incorporen unha perspectiva de xénero. - As tecnoloxías da información xeográfica (TIX). A estación meteorolóxica e os seus instrumentos. Relación entre as zonas climáticas e a diversidade de paisaxes. Algunhas características do clima de Galicia. - O cambio climático. Introducción ás causas e consecuencias do cambio climático, e o seu impacto nas paisaxes da

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Terra. Medidas de mitigación. - Responsabilidade ecosocial. A transformación e a degradación dos ecosistemas naturais pola acción humana. Conservación e protección da natureza. Os malos tratos animais e a súa protección. - Estilos de vida sustentable. O consumo e a produción responsables, a alimentación equilibrada e sustentable, o uso eficiente da auga e a enerxía, a mobilidade segura, saudable e sustentable, e a prevención e a xestión dos residuos.

UD	Título da UD	Duración
3	ACOLLEMOS	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar a importancia demográfica, cultural e económica das migracións na actualidade, valorando con respecto e empatía a achega da diversidade cultural ao benestar individual e colectivo.	Tomar conciencia dos cambios demográficos, culturais e económicos. As migracións: actualidade, valorar con respecto e empatía a achega da diversidade cultural ao benestar colectivo.	PE	100
CA3.4 - Interiorizar normas básicas para a convivencia no uso dos espazos públicos como peóns ou como usuarios dos medios de locomoción, identificando os sinais de tráfico e tomando conciencia da importancia dunha mobilidade segura, saudable e sustentable tanto para as persoas como para o planeta.	Identificar e explicar normas básicas de convivencia no uso de espazos públicos e medios de locomoción. Recoñecer os sinais de tráfico e explicar a súa función na mobilidade segura. Conscientizarse da importancia dunha mobilidade saudable e sustentable para persoas e o planeta.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor, o control do diñeiro e os medios de pago. Da supervivencia á sobreprodución. - Os costumes, tradicións e manifestacións culturais da contorna. Respecto pola diversidade cultural que convive na contorna da cohesión social. A cultura de paz e non violencia. - Ocupación e distribución da poboación no espazo e análise dos principais problemas e retos demográficos. Representación gráfica e cartográfica da poboación con datos obtidos de fontes estatísticas. A organización do territorio en España e en Europa. - Seguridade viaria. A cidade como espazo de convivencia. Normas de circulación, sinais e marcas viarios. Mobilidade segura, saudable e sustentable como peóns ou como usuarios dos medios de locomoción. - Compromisos e normas para a vida en sociedade.

UD	Título da UD	Duración
4	ORGANIZÁMONOS	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Valorar positivamente as accións que fomentan a igualdade de xénero e as condutas non sexistas recoñecendo modelos positivos ao longo da historia.	Valorar positivamente as accións que fomentan a igualdade de xénero e as condutas non sexistas, investigando modelos positivos ao longo da historia.	PE	100
CA3.3 - Coñecer os principais órganos de goberno e funcións de diversas administracións e servizos públicos, valorando a importancia da súa xestión para a seguridade integral cidadá e a participación democrática.	Ser conscientes da importancia das migracións na actualidade, facendo referencia ás súas dimensións demográficas, culturais e económicas. Valorar a contribución da diversidade cultural ao benestar individual e colectivo, mostrando respecto e empatía.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A organización política e territorial de España. - Organización e funcionamento da sociedade. As principais institucións e entidades da contorna local, rexional e nacional e os servizos públicos que prestan. Estrutura administrativa de España. - Igualdade de xénero e conduta non sexista. Análise e reflexión sobre os estereotipos de xénero.

UD	Título da UD	Duración
5	TOD@S TEMOS UNHA HISTORIA QUE CONTAR	25

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Protexer o patrimonio natural e cultural e valoralo como un ben común, adoptando condutas respectuosas para o seu gozo e proponendo accións para a súa conservación e mellora.	Explicar a importancia do patrimonio natural e cultural como ben común. Adoptar condutas respectuosas para preservar e valorar o patrimonio natural e cultural. Propor accións concretas para a conservación e mellora do patrimonio.	PE	80
CA4.2 - Identificar feitos da contorna social e cultural desde a Prehistoria ata a Idade Antiga, empregando as nocións de causalidade, simultaneidade e sucesión.	Identificar dous feitos históricos da contorna social e cultural desde a Prehistoria ata a Idade Antiga. Utilizar os conceptos de causalidade, simultaneidade e sucesión para describir a relación entre os feitos históricos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Prehistoria ata a Idade Antiga, incorporando a perspectiva de xénero.	Coñecer dúas persoas ou grupos sociais relevantes das sociedades desde a Prehistoria ata a Idade Antiga. Incorporar a perspectiva de xénero na análise das formas de vida e roles sociais ao longo da historia.		
CA1.5 - Realizar actividades no contexto da comunidade escolar, asumindo responsabilidades e establecendo acordos de forma dialogada e democrática e empregando unha linguaxe inclusiva e non violenta.	Realizar, con axuda, actividades no contexto da comunidade escolar, asumindo pequenas responsabilidades e establecendo acordos de forma dialogada e democrática, e empregando unha linguaxe inclusiva e non violenta.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Propostas de traballo cooperativo que supoñan un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e faciliten o proceso de autorregulación de aprendizaxes. Cooperación e diálogo. Estratexias para a prevención e resolución de conflitos. - Estratexias de procuras guiadas de información seguras e eficientes en Internet (valoración, discriminación, selección e organización). - As pegadas da historia en lugares, edificios, obxectos, oficios ou tradicións da localidade. Os museos como espazo de aprendizaxe e gozo. - O tempo histórico. Nocións temporais e cronoloxía. Localización temporal das grandes etapas históricas en eixes cronolóxicos. Temas de relevancia na historia (Prehistoria e Idade Antiga). - A función da arte e a cultura no mundo da Prehistoria e da Idade Antiga. - O patrimonio natural e cultural. Diferenzas entre parques nacionais, rexionais e naturais. Os espazos naturais protexidos. O seu uso, coidado e conservación. - Iniciación á investigación e aos métodos de traballo para a realización de proxectos, que analicen feitos, asuntos e temas de relevancia actual con perspectiva histórica, contextualizándoos na época correspondente. - Interpretación do papel dos individuos e dos distintos grupos sociais, relacións, conflitos, crenzas e condicionantes en cada época histórica.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Os principios metodolóxicos que segue esta programación son:

- A motivación do alumnado. Entendemos que o alumnado debe ter un papel activo e tunha actitude favorable de cara ás aprendizaxes, por iso trataremos de partir dos seus centros de interese e plantexaremos actividades dinámicas, variadas, significativas e manipulativas.
- Se fora necesario porque a dinámica da aula non funciona ou porque a actividade así o require, gardaremos un tempo dentro do horario lectivo para realizar asembleas e así ter un espazo aberto de participación e decisión democrática.
- Seleccionaremos e secuenciaremos os contidos e competencias, agrupándoos por Unidades Didácticas, 5 en total, a razón de 2 no primeiro trimestre, 2 no segundo e 1 no terceiro.
- O ensino fomentará a autonomía e estará centrado no alumnado. As primeiras horas utilizaranse para actividades de tipo máis académico e tradicional (actividades nos libros de texto), as horas de despois do recreo serán utilizadas para outros tipos de aprendizaxes,

proxectos, tarefas, recantos preparados con materiais manipulativos, caixas de aprendizaxe... Esta organización será flexible e dependerá tamén das horas de apoio dos mestres con dispoñibilidade horaria e AL ou PT.

- Teremos en conta a progresión en dificultade e o reforzo das aprendizaxes espaciadas no tempo para favorecer a súa integración e memorización.
- Traballaremos por recantos e/ou caixas de aprendizaxe. Contaremos cun amplo e variado conxunto de materiais e recursos didácticos organizados para favorecer a súa localización, orde e autonomía.
- Co obxectivo de dotar ao alumno/a dos coñecementos e as competencias necesarias para desenvolver as súas propias aprendizaxes de forma autónoma, traballaranse diferentes técnicas de estudo, organizadores visuais e estratexias para desenvolver hábitos de pensamento organizado.
- Usaranse diferentes técnicas de aprendizaxe cooperativa e colaborativa. Os equipos serán heteroxéneos e seguirase a senda da aprendizaxe entre iguais e a corresponsabilidade.
- Traballo por proxectos e tarefas. Para levar a cabo o PDI do centro que este ano versa sobre "Tod@s temos unha historia que contar", usaremos a aprendizaxe baseada en proxectos e integraremos os diferentes saberes que aprendimos durante o curso para levalo a cabo durante a 3ª avaliación máis en profundidade combinando as linguas, as matemáticas, naturais e sociais, as linguas e a educación artística.
- Usaremos o reforzo positivo e a despenalización do erro. Levaremos a cabo estratexias de mediación, baseadas na Disciplina Positiva e outras metodoloxías afíns prestando atención ao desenvolvemento da intelixencia emocional intra e interpersonal.
- Usaremos as TIC, centrándonos nas linguaxes de programación e tamén nas competencias AMI.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Libros de texto da editorial Anaya "Operación mundo", ordenador de aula, libros, xogos e outros recursos bibliográficos (biblioteca). Tamén se crearán diferentes materiais manipulativos para favorecer a adquisición dos contidos traballados na aula.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial será o referente das medidas a contemplar que deriven dos resultados da mesma. Levarase a cabo na semana do 11 ao 15 de setembro.

Consistirá na observación directa e indirecta do alumnado, probas escritas e orais: análise da expresión oral (debate), comprensión escrita, resolución de problemas...

A nivel de aula, algunha das medidas que se contemplan en función dos resultados obtidos son adaptar a programación en función das necesidades de todo o alumnado, facendo especial fincapé naqueles discentes máis vulnerables. Poñeremos en práctica actividades de reforzo e ampliación, recuperación de contidos e obxectivos non acadados tratando de compensar eivas na medida das posibilidades que permita a dinámica da aula/grupo.

Tamén se levarán a cabo as medidas de atención á diversidade que se consideren necesarias

para favorecer a aprendizaxe do alumnado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	20	20	20	20	20	100
Proba escrita	50	90	100	100	80	84
Táboa de indicadores	50	10	0	0	20	16

Criterios de cualificación:

s probas escritas e Táboas de indicadores (rúbricas, traballos, exposicións...), teñen o mesmo peso en cada trimestre.

A nota trimestral, no tocante o que as UD se refire, son as seguintes:

Modificar segundo a materia para introducir en PROENS

Primeiro trimestre:

-UD 1: 50%

-UD 2: 50%

Segunda avaliación:

-UD 3:50%

-UD 4: 50%

Terceira avaliación:

-UD 5: 100%

O 100% da avaliación final obterase do xeito seguinte:

-UD 1: 20%

-UD 2: 20%

-UD 3: 20%

-UD 4: 20%

-UD 5: 20%

Cando a cualificación obtida non sexa exacta o redondeo das notas farase sempre cara arriba. En calquera caso prevalecerá sempre o criterio das titoras e a xunta de avaliación.

Criterios de recuperación:

Se consideramos que o alumnado ten unha parte suspensa e que eses contidos son relevantes na materia para a continuidade da aprendizaxe indicaráselle os contidos que debe repasar e reforzar para a realización dunha proba (escrita, oral, recollida dalgún traballo...). Isto farase de maneira individual antes de rematar cada trimestre atendendo ás necesidades de cada alumno/a.

6. Medidas de atención á diversidade

A Orde 8 de setembro de 2021 que desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, pola que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación define a diversidade como unha realidade social que atinxe a todos os individuos e aspectos da vida.

Concíbese a atención educativa á diversidade como o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Estas medidas e accións implican a toda a comunidade educativa e deben concretarse en propostas curriculares e organizativas que teñan en conta a pluralidade de todas e cada unha das alumnas e alumnos máis aló de se presentan ou non necesidades específicas de apoio educativo.

Algún dos principios inspiradores LOMLOE son a equidade, a igualdade de oportunidades e a cooperación e estes son o eixe principal da programación. Enténdese equidade como darlle a cada persoa os apoios necesarios en función das súas necesidades e enténdese a igualdade de oportunidades como a flexibilidade destas actuacións para adaptalas ao alumnado e ao contexto.

Así, en colaboración co DO e tendo en conta sempre a eficiencia dos recursos e as súas propostas, deseñaranse diferentes tipos de apoio dependendo das actividades que se van a realizar e dos nenos e nenas que se beneficien deles nese momento (incluímos aquí o profesorado con dispoñibilidade horaria e tamén os mestres de PT e AL). Estes apoios serán inclusivos e seguirán os principios que Teresa Huguet fai no seu libro Aprender juntos en el aula. Una propuesta inclusiva da Editorial Graó:

- O mestre de apoio está dentro da aula ordinaria apoiando a un só neno. Isto require de pouca coordinación e produce certa dependencia do coidador polo que se farán estes apoios so de forma puntual.
- Axudar a un alumno aumentando progresivamente a distancia. Este tipo de apoio suple as carencias do apoio anterior e será o fin último, que os alumnos acaden a autonomía.
- Agrupación temporal de alumnos dentro da aula ou na aula de apoio (desdobres). Con grupos heteroxéneos no que cada mestre atende a un grupo.
- Os dous mestres móvense pola aula axudando a quen o necesite.
- Traballo en grupos cooperativos que promovan a inclusión, o mestre de apoio ocúpase dun grupo e o titor/a doutros.
- Os dous mestres conducen unha actividade conxuntamente para casos de actividades, por exemplo, que necesiten de exposicións orais e debates.
- O mestre de apoio conduce a actividade e o mestre titor fai o apoio (permite ao titor acercarse máis aos seus alumnos e ver onde poden necesitar máis axuda).
- O mestre de apoio prepara o material para traballar na aula ou fóra dela. Este tipo de situación darase cando se necesite adaptar as actividades ou para acadar a inclusión e a participación dun neno/a con NEE, xa que o pequeno grupo favorece a relación cos compañeiros/as.

Teremos en conta para levar a cabo un tipo de apoio ou outro o benestar emocional do alumnado e a súa autoestima priorizando sempre aos nenos e nenas por enriba da organización do persoal do centro. As opinións que manifesten as familias e o propio alumnado que reciba apoios serán escoitadas e terán un peso decisivo na organización das clases nas que haxa dous docentes na aula (tamén PT e AL).

Tamén poderemos realizar unha adaptación dos tempos e instrumentos de avaliación. A avaliación entenderase como un elemento regulador e potenciador da aprendizaxe. Os alumnos e alumnas con algún tipo de dificultade ou necesidade específica de apoio educativo contarán con todas aquelas adaptacións que sexan precisas e que permitan a compensación de ditas dificultades.

Para o alumnado con materias pendentes do curso anterior ou que repite, desenvolveranse os Plans Específicos de Recuperación (art. 6.5 Orde 25 de xaneiro de 2022) e os Plans Específicos de Reforzo ou Recuperación e Apoio (art.6.3 da citada Orde) respectivamente.

Se fora necesario porque as características do alumnado así o requirira, levaremos a cabo (tal como establece o mesmo Decreto 229/2011 e a Orde 8 de setembro de 2021) medidas extraordinarias de atención á diversidade todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes. No presente curso escolar, inicialmente, parece que non se precisa a aplicación destas medidas extraordinarias.

Animarase ás familias a participar e a mirar as diferenzas dende unha óptica positiva de maneira que consideren que contar con nenos/as con nee e neae non supón un atranco para os seus fillos e fillas senón unha oportunidade para aprender máis aló dos contidos curriculares propiamente ditos. Para levar a cabo esta educación inclusiva teremos moi en conta o modelo DUA e a adaptación á lectura fácil.

Por último, os nosos referentes (ademais da diferente lexislación) serán as pautas de orientación, intervención e avaliación que aparecen nos diferentes protocolos publicados por esta Consellería.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5
ET.1 - COMPRENSIÓN LECTORA.	X	X	X	X	X
ET.2 - EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA	X	X	X	X	X
ET.3 - COMPETENCIA DIXITAL	X				X
ET.4 - FOMENTO DA CREATIVIDADE, ESPIRITO CIENTÍFICO E DO EMPRENDEMENTO	X	X			
ET.5 - IGUALDADE ENTRE HOMES E MULLERES				X	
ET.6 - EDUCACIÓN PARA A PAZ E PREVENCIÓN E RESOLUCIÓN PACÍFICA DE CONFLICTOS	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5
ET.7 - EDUCACIÓN PARA O CONSUMO RESPONSABLE E O DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE		X			

Observacións:

A maioría destes elementos transversais traballaranse durante todo o ano e máis especialmente celebrando as diferentes conmemoracións (Día da Muller, Día da Saúde, Día do Medio Ambiente...)

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saída á Domus	No 1º trimestre unha vez que finalicemos as unidades didácticas que versan sobre o coñecemento do corpo humano	X		
Saída pendente de concretar	No 2º trimestre realizaremos unha saída organizada polo mestre de Educación Física.		X	
Saída ao Salón do Libro de Pontevedra.	No 3º trimestre, máis relacionado coas áreas de Linguas.			X
Saída á área recreativa da Brexa (Carral)	No 3º trimestre para coñecer a contorna da nosa vila.			X

Observacións:

As actividades de obrigado cumprimento estarán relacionadas co PDI do Centro, na maioría dos casos. Seguiremos as propostas dos diferentes equipos e o Concello e aquelas outras que poidan xurdir ao longo do curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Adecuouse a programación didáctica en tempo e forma ao alumnado.
Metodoloxía empregada
A metodoloxía empregada favoreceu a aprendizaxe e tomou como referencia as orientacións pedagóxicas do currículo nas diferentes áreas.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Organizouse a aula de forma flexible co fin de aproveitar os recursos materiais e persoais.

Medidas de atención á diversidade
Puxéronse en marcha medidas de atención á diversidade de tipo ordinario e, se fora o caso, de tipo extraordinario tendo sempre en conta a inclusión educativa e a aprendizaxe entre iguais.
Clima de traballo na aula
O clima de traballo na aula foi o axeitado e leváronse a cabo medidas para acadar o coñecemento entre o alumnado e outras que favorecen a resolución pacífica de conflitos.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordinámonos co resto do equipo docente e coas familias ou titoras legais de forma periódica.

Descrición:

Así mesmo tamén se fará un proceso de autoavaliación da práctica docente en cada tarefa realizada que nos permita cambiar e mellorar na planificación de actividades co fin de que sirva de feedback para o deseño doutras novas. Esta autoavaliación será conxunta entre as titoras, pois procuraremos, na medida do posible, desenvolver de forma coordinada as mesmas tarefas dentro das tres aulas.

Cada ítem valorarase de 0 a 5.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Tralo remate de cada trimestre revisarase a PD. Dita revisión terá en conta os seguintes puntos:

1. Seguimento da PD no apartado correspondente do PROENS:

- Reunións trimestrais do equipo docente da coordinación de ciclo.
- No tocante ás UD: data de inicio e final, número de sesión previstas e realizadas.
- Grao de cumprimento da PD con carácter xeral dos indicadores de logro desta.
- Propostas xerais de mellora e outras observación.

2. Actividades complementarias (realizadas ou non).

No caso de non cumprir esta temporalización, analizaremos as posibles causas e proporemos as medidas correctoras necesarias para acadar a temporalización prevista na seguinte avaliación ou, se estamos na última avaliación, para incluír as modificacións necesarias na programación do vindeiro curso.

Dentro das razóns reais que deberemos analizar para saber o porque non somos capaces de manter a temporalización prevista, son, entre outros, os seguintes:

- Número e duración das actividades propostas.
- Nivel de dificultade das actividades propostas.
- Interese e motivación do alumnado
- Tipo de actividades propostas.
- Existencia de efemérides.
- Medidas de atención á diversidade previstas.
- Participación en programas externos.
- Metodoloxía que se aplica.

- Propostas xerais de mellora e outras observación.

9. Outros apartados